

Leveridž

pozajmica sa dva lica

Piše: Tatjana Kalezić

Dobro poznata finansijska usluga - pozajmica (Leverage), na valutnom tržištu dostiže neverovatnih 500:1 u odnosu na depozit. Pozajmica ima potencijal da uveća profit, ali i gubitak.

Šveći broj ljudi i kompanija širom sveta koristi priliku da trguje valutama na Forex-u zahvaljujući pozajmici, koja je na ovom globalnom finansijskom tržištu veća nego na bilo kom drugom tržištu, te samim tim omogućuje trgovanje sa minimalnim početnim kapitalom. Pozajmice koje na Forex tržištu svim svojim klijentima, najčešće, obezbeđuju brokerske kuće, karakterišu dve osnovne osobine:

- Pozajmica se može koristiti isključivo za trgovanje
- Na pozajmicu se ne plaća kamata u dnevnom trgovanju.

POZAJMICA	Standard LOT 100.000 jedinica (\$)	DEPOZIT	Mini LOT 10.000 jedinica (\$)	DEPOZIT	Micro LOT 1.000 jedinica (\$)	DEPOZIT
1:1	1	100.000\$	0,1	10.000\$	0,01	1.000\$
2:1	1	50.000\$	0,1	5.000\$	0,01	500\$
50:1	1	2.000\$	0,1	200\$	0,01	20\$
100:1	1	1.000\$	0,1	100\$	0,01	10\$
200:1	1	500\$	0,1	50\$	0,01	5\$
400:1	1	250\$	0,1	25\$	0,01	2,5\$
500:1	1	200\$	0,1	20\$	0,01	2\$

Na Forex tržištu, pozajmica je pozajmljivanje određenog iznosa novca u svrhu investiranja, odnosno obavljanja trgovinske transakcije, da bi se na osnovu veće investicije ostvario veći profit.

Koliki je depozit, a kolika pozajmica?

Osnovica za depozit se dobija na osnovu ukupne vrednosti transakcije, u odnosu na depozit potreban za izvršenje transakcije.

Na primer, ako brokerska kuća propisuje da je za depozit potrebno 1% od ukupne vrednosti transakcije i ako želite da trgujete sa 1 standardnim lotom (što je 100.000 jedinica, u daljem tekstu za jedinicu ćemo koristiti \$), biće vam potreban depozit od 1.000\$.

Prema tome, osnovica za pozajmicu će biti 100:1. Ako je propisano da je potrebno 0,25% depozita, odobrava se 400:1 pozajmica, što znači da je za transakciju od 1 micro lota potrebno samo 2,5\$.

Bez obzira da li je depozit 1% ili 2%, on sam po sebi ne nosi investicioni rizik, niti utiče na profit ili gubitak.

Ono što suštinski utiče na početni kapital je stvarna pozajmica, odnosno ukupna vrednost transakcija u odnosu na slobodan kapital.

Na primer, ako na trgovinskom računu imate kapital od 10.000\$ i otvorite 1 standardni lot, transakciju koja vredi 100.000\$, trgovaćete sa pozajmicom koja je 10 puta veća od kapitala.

Ovo, takođe, znači da je depozit jednak maksimalnom iznosu pozajmice koji se može iskoristiti. S obzirom da većina trejdera ne koristi iznos ukupnog kapitala kao depozit za trgovanje, stvarna pozajmica se razlikuje od osnovice depozita.

Pozajmica u trgovanju

U trgovanju na Forexu, globalnom valutnom tržištu novca, prate se kretanja i promene odnosa valuta u poenima (pips), što je najmanja promena vrednosti, koja se beleži u drugoj ili četvrtoj decimali, u zavisnosti od valutnog para.

Praktično, ove oscilacije su delovi centa, odnosno, kada se odnos valutnog para npr. EUR/USD promeni za 100 pipsa, sa 1.2000 na 1.2100, to je promena od samo 0.01\$ u valutnom kursu.

Primer	Trejder A	Trejder B
Kapital za trgovanje	10.000\$	10.000\$
Iskorišćena pozajmica	50 puta	5 puta
Vrednost transakcije	500.000\$ (5 lota)	50.000\$ (0.5 lota)
100 pipsa gubitak	-5.000\$	-500\$
Gubitak kapitala u %	50%	5%
Preostali kapital u %	50%	95%
Stanje kapitala	5.000\$	9.500\$

Zbog toga se transakcije na Forex tržištu, uz pomoć pozajmice, obavljaju u velikim iznosima, da bi se od ovih stalnih, svakodnevnih promena valutnog kursa ostvario profit.

Kada trgujemo standardnim lotovima (100.000\$), male promene valutnog kursa donose značajne profite ili gubitke.

Na Forex tržištu investitori imaju potpunu slobodu da odaberu stvarnu visinu pozajmice, na osnovu svog stila trgovanja, početnog kapitala i menadžmenta novca.

Rizici

Stvarna pozajmica ima potencijal da uveća profit ali i gubitak, međutim, što je veća pozajmica u odnosu na trgovinski kapital, veći je i rizik.

Pogledajmo primer dva trejdera, koji imaju trgovinske račune sa po 10.000\$ kapitala u brokerskoj kući, koja propisuje da je potrebno 1% depozita za izvršenje transakcije.

Nakon analize tržišta, oba trejdera odlučuju da uđu u prodajnu (short) transakciju valutnog para USD/CHF.

Uporedimo kakvo bi bilo stanje na računu ova dva trejdera, posle gubitka od 100 pipseva:

Trejder A se odlučio za pozajmicu 50 puta veću od kapitala, odnosno za prodajnu transakciju vrednu 500.000\$ na osnovu 10.000\$ kapitala, što znači da promena kursa za 1 pips iznosi 50\$, odnosno ako vrednost poraste za 100 pipseva, trejder će izgubiti 5.000\$ što je 50% od početnog kapitala.

Trejder B je bio oprezniji i odlučio se za pozajmicu 5 puta veću od kapitala, da bi obavio prodajnu transakciju vrednu 50.000\$. U slučaju

da kurs USD/CHF poraste za 100 pipseva, ovaj trejder izgubiće 500\$, što je 5% od ukupnog kapitala.

Upozorenja trejdera

- Trgovanje sa visokom pozajmicom izaziva značajne promene na trgovinskom računu, posle promene od samo nekoliko pipseva, koje mogu biti profit ili gubitak;
- Kada trguje sa visokom pozajmicom, trejder je pod psihološkim pritiskom i poziciju koja je u profitu zatvara posle samo nekoliko pipseva, bez obzira na mogući potencijal, jer je i sa nekoliko pipseva ostvaren veliki profit;
- Ukoliko transakcija sa visokom pozajmicom postane negativna, trejder zadržava poziciju, nadajući se da će se kurs promeniti u njegovu korist, što najčešće dovodi do velikih gubitaka;
- Generalno pravilo je da se trguje sa 1 mini lotom na svakih 1.000\$ kapitala, ili sa 1 standardnim lotom na svakih 10.000\$ kapitala.
- Većina menadžera, koji trguju na računima sa velikim kapitalom, se pridržava pravila: 1 standardni lot na svakih 50.000\$ kapitala na računu.

NAPOMENA

Trgovanje valutama sa depozitom i visokim pozajmicama nosi i visoke stepene rizika, ukoliko se u potpunosti ne razume mogućnost dvostranog delovanja pozajmice, koja može doneti velike profite ali i gubitke, te možda nije pogodno za sve investitore.

Autor je Int. broker,
Regional Representative
of Broco Group, Russia
www.forexns.com